

La tesi d'Hipólito Navarro analitza la contribució dels acords de Basilea a la solvència de la banca

El treball *Basilea II: una perspectiva más amplia*, defensat a la Universitat de les Illes Balears, estudia les aportacions d'aquests acords sobre la legislació i la regulació bancària, les seves limitacions i la seva relació amb la crisi *subprime* i aprofundeix en el comportament humà que causa les insolvències financeres

Palma. Desembre de 2010

La tesi doctoral d'Hipólito Navarro Rodríguez, defensada a la Universitat de les Illes Balears, estudia la contribució de l'acord de Basilea II a la solvència de la banca. L'investigador analitza al treball *Basilea II: una perspectiva más amplia* les limitacions d'aquesta figura i la seva relació amb la crisi de les hipoteques *subprime* o d'alt risc. A més, la tesi aprofundeix en els comportaments humans no ètics com a causants de les insolvències i les fallides financeres.

La recerca d'Hipólito Navarro sorgeix de l'interès creat per la confluència de l'esclat de nombrosos escàndols financers i de la implementació de Basilea II, un acord internacional sobre els requisits patrimonials de la banca que es publicà el juny de 2004 i que substituï l'acord dit Basilea I. Els acords de Basilea I i II són un conjunt de recomanacions sobre legislació i regulació bancària emeses pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea, creat el 1974 i que actualment està integrat pels governadors dels bancs centrals de 27 estats. Concretament, la tesi s'ha centrat en els acords de Basilea II, que tenen com a objectiu crear un estàndard internacional que serveixi de referència als reguladors bancaris per establir els requeriments de capital necessaris per assegurar la protecció de les entitats davant els riscos financers i operatius.

L'investigador Hipólito Navarro, autor de la tesi.

Foto: UIB

Comportament humà i insolvència financera

La recerca s'ha estructurat en tres parts. La primera, al fil de l'article de l'autor «Las insolvencias financieras motivadas por el comportamiento cíclico humano», publicat l'any 2007 a la revista *Empresa y Humanismo*, versa sobre el comportament humà específic que causa les insolvències financeres, amb l'objectiu d'analitzar-lo a fons per estudiar aquelles regulacions que tenen com a objectiu allunyar la possibilitat de la insolvència. L'autor també analitza com la solució "històrica" del control estatal no resol el problema.

El treball també exposa la necessitat de l'especulació com un motor que facilita salts qualitius en el creixement econòmic. L'investigador alerta, però, que si s'utilitza aquesta especulació com una

finalitat per si mateixa, dóna pas a la corrupció. En aquest sentit, la tesi detalla alguns dels escàndols mundialment coneguts que es donaren en paral·lel a la gestació de Basilea II, com ara Gescartera (2001), Barings Bank (1995), Long Term Capital Management (1998), Enron (2001), Worldcom (2001) i Parmalat (2003).

Una vegada emmarcada la conducta cíclica humana que dóna lloc a les insolvències financeres, s'analitza la insuficiència de la teoria de l'agència tradicional a l'organització empresarial –o teoria del principal i de l'agent–, que planteja els conflictes d'interessos que tenen lloc entre els diversos agents interessats en l'empresa, com ara propietaris i directius. La tesi exposa el model antropològic, amb una visió integradora que supera aquesta insuficiència i que recalca el context necessari perquè aquest model es doni en la realitat i faciliti l'assoliment dels objectius empresarials i a la vegada eviti al màxim possible comportaments no ètics, totalment aliens a l'excel·lència i ineficaços a mitjà termini.

Basilea II: novetats i limitacions

A la segona part, l'investigador aborda l'acord de Basilea II sobre requisits patrimonials de la banca per salvaguardar la solvència. S'hi analitza el risc i la seva gestió, com també els antecedents de Basilea II i els nous reptes que l'han fet necessari. Es fa especial incidència en l'arbitratge i la titulització. A partir d'aquí, s'exposen les novetats en relació amb Basilea I i es tracten els tres pilars del nou acord: els requisits mínims de capital, la revisió supervisora i la disciplina de mercats i la transparència.

En aquest àmbit, l'investigador estudia algunes de les limitacions de Basilea II, com ara la prociclicitat –que afavoreix el creixement quan ja s'està produint i que accentua la debilitat econòmica en cas de recessió– i que el model unifactorial és penalitzador, i proposa una regulació equilibrada perquè Basilea II compleixi amb la seva missió.

La crisi hipotecària

Finalment, a la tercera part, s'analitza la relació de Basilea II amb la crisi de les hipoteques d'alt risc. D'una banda, la tesi se centra en la transferència del risc de crèdit a agents i inversors no conscients d'aquest risc. Aquest procés és fruit de la innovació financera que ha donat lloc a productes financers opacs i que es deriva de la regulació del capital mínim d'un banc per assegurar la seva solidesa, ja que ha provocat un increment dels fluxos de risc cap a àmbits financers no regulats. També es destaquen els desequilibris interns espanyols i es fa referència a diversos aspectes macroeconòmics de la crisi dels préstecs hipotecaris d'alt risc.

A tall de conclusions, l'investigador assenyala que la transferència del risc de crèdit es troba al gènesi de la crisi, que ha suposat la contrastació empírica que una regulació no equilibrada i una reglamentació excessiva i aclaparadora afavoreixen àmpliament la recerca de subterfugis que col·laborin amb la no-aplicació de la norma. Aquesta regulació excessiva ha posat de manifest la prociclicitat del model actual de regulació bancària, que extrema les rigideses del mercat i exposa el crèdit a l'excés en temps de bonança i el restringeix en temps de crisi. En definitiva, l'autor apunta que hi acaba havent ineficiència si es regula més d'allò necessari i ineficàcia si la supervisió no millora aquesta regulació.

Referència de la tesi

Títol: Basilea II: una perspectiva más amplia
Autor: Hipólito Navarro Rodríguez
Àrea de coneixement: banca
Departament: Economia Aplicada
Director: José Antonio García-Durán de Lara
Qualificació: Excel·lent cum laude

Membres del tribunal

President

Dr. Miguel Alfonso Martínez-Echeverría Ortega
Departament d'Economia
Universitat de Navarra

Secretari

Dr. Josep Ignasi Aguiló Fuster
Departament d'Economia Aplicada
Universitat de les Illes Balears

Vocals

Dr. José M. Marín Quemada
Departament d'Economia Aplicada i Historia Econòmica
Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED)

Dra. Margalida Payeras Llodrà
Departament d'Economia Aplicada
Universitat de les Illes Balears

Dr. José Miguel Ponce Núñez
Departament de Ciències Empresarials
Universitat d'Alcalá de Henares

Publicacions relacionades

Navarro, H. (2007) «Las insolvencias financieras motivadas por el comportamiento cíclico humano», *Empresa y Humanismo*, vol. X, n.1, pàg. 131-180.